L'expressivitat en la neologia documentada en premsa catalana. Tendències contrastives en diaris i revistes

Elisabet Llopart Saumell, Òscar Pozuelo Ollé i Maria Gené Gil

1. Introducció

L'Observatori de Neologia (OBNEO) obté les dades buidant diferents tipus de fonts: diaris, revistes i programes de ràdio. Aquesta diversificació de mitjans s'aplica perquè se suposa que els resultats que proporcionen aquests textos són diferents d'acord amb el registre. En aquesta proposta analitzem quin paper té l'expressivitat (en contraposició amb la necessitat denominativa) a l'hora de crear neologismes en mitjans de comunicació escrits en llengua catalana.

Aquests neologismes es creen amb motivacions estilístiques. En general, es caracteritzen per expressar la visió personal de l'autor del neologisme (Guilbert, 1975) a partir de l'ús d'un llenguatge propi (Guiraud, 1971) i identificador (García Platero, 1996). Per tant, se centren en la necessitat expressiva o lúdica (Fernández-Sevilla, 1982; Guerrero, 1995; García Aranda, Barrios i Aguilar, 2000), per factors subjectius (Alarcos, 1992; García Platero, 1996; Álvarez, 2009), el desig de novetat (Guiraud, 1971), la cerca d'expressivitat (Casasús, 1992; García Platero, 1996; Álvarez, 2009), i l'afany creatiu (Alvar Ezquerra, 1998, 1999).[1]

En aquesta línia, partim de la hipòtesi que potser hi haurà diferències entre els neologismes documentats als diaris i els documentats a les revistes. Els diaris obeeixen un manual d'estil propi i una correcció lingüística; per tant, només en algunes seccions el redactor té la llibertat d'utilitzar neologismes o mots d'autor. En canvi, les revistes que es buiden a l'OBNEO –que solen ser publicacions gratuïtes de diferents àmbits temàtics– no han passat per un procés de correcció sistemàtica posterior, de manera que normalment en resulta un text de redacció més lliure.

L'objectiu d'aquest treball és descriure les tendències en relació amb l'expressivitat dels neologismes documentats en diaris i revistes en català publicats durant el 2013. Per aquest motiu, observarem quins processos morfològics predominen en ambdós tipus de buidatges i quins trets distintius mostren quant a expressivitat. Ens centrarem en les unitats que presenten una forma nova: la neologia formal (derivació, composició i truncació) i la neologia manllevada.

2. Mecanismes de formació

En relació amb la neologia estilística, Cabré (1989) afirma que prioritza les unitats que ofereixen resultats més transgressors, com els manlleus, perquè la seva finalitat és sorprendre. En aquesta línia, Guilbert (1975: 42-43) assenyala que la formació per acronímia "se prête particulièrement à la fantaisie verbale". Més recentment, Bernal i Sinner (2013), en referència a l'obra *Mafalda*, conclouen que els processos més

[1] Llopart i Freixa (2014) revisen de forma més exhaustiva els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*.

productius en neologia expressiva són la sufixació i el manlleu, seguits de la composició patrimonial, la prefixació i la composició culta.

En aquest estudi, les diferències entre els processos utilitzats per crear neologismes en els dos tipus de fonts són mínimes (Taula 1: Distribució dels neologismes formals per mecanismes de formació.

). Amb més detall, però, l'ordre de productivitat dels processos morfològics no sempre coincideix. A més, en alguns casos, tot i que ocupen la mateixa posició, no presenten els mateixos resultats.

Procés morfològic	Diaris	Revistes
	Freqüència relativa	
Manllevació	30,5 %	25,4 %
Derivació	25,4%	27,6%
Composició (patrimonial i culta)	14,8%	14,5%
Semàntic	12,3%	15,2%
Sintàctic	7,1%	7,8%
Sintagmació	5,6%	4%
Truncació	2,8%	4%
Variació ortogràfica	1%	1%
Total (freqüència absoluta)	1.156	944

Taula 1: Distribució dels neologismes formals per mecanismes de formació.

D'acord amb les dades quantitatives estudiades, no detectem una tendència clara entre el tipus de font i l'expressivitat dels neologismes. Tot i que als diaris destaca l'ús dels manlleus per sobre dels altres processos, a les revistes la truncació (abreviació, acronímia i siglació) assumeix un pes més rellevant. En els apartats següents estudiarem qualitativament els trets dels neologismes formats pels processos més productius, per detectar possibles diferències entre fonts.

2.1. Derivació

La derivació sol crear unitats predictibles i poc expressives perquè, d'una banda, aquests neologismes tendeixen a ser la suma del significat de la base i de l'afix i, de l'altra, l'adjunció d'un afix a una base està determinada per unes regles morfològiques. Tanmateix, pressuposem que els neologismes expressius presentaran trets característics, com ara l'ús de determinats afixos o la reducció de predictibilitat semàntica i gramatical.

2.1.1 Prefixació

En relació amb la prefixació, a continuació indiquem la freqüència absoluta dels neologismes expressius formats amb prefixos gradatius, que tenen un ús intensiu i valoratiu (Varela i Martín, 1999), així com més possibilitats de vehicular unitats pròpies del registre col·loquial (vegeu la Taula 2: Distribució dels neologismes prefixats expressius per prefix i freqüència.

).

Prefix	Freq. absoluta	Diaris	Freq. absoluta	Revistes
arxi-	2	*arxiconegut, arxifamós*	0	
extra-	1	*extramotivat*	0	
hiper-	4	*hiperconsum, hiperconsumisme, hiperefectiu, hiperreal*	2	*hipernacionalisme, hiperrepresiu*
semi-	1	*semierror*	0	
super-	7	*superabsolutista, superbanda, supercombinat, superestricte, supergrup, superpalanquejar, supervedet*	0	
ultra-	4	*ultractivitat, ultraexclusiu, ultrasecret, ultraviolent*	0	

Taula 2: Distribució dels neologismes prefixats expressius per prefix i freqüència.

Els prefixos més freqüents en els neologismes expressius registrats a la premsa són *super-* i *ultra-*. El prefix *ultra-* predomina en els dos gèneres, té un grau màxim de gradació positiva en què s'intensifica la propietat denotada per la base (*ultrasecret*, *ultraviolent*) i sovint remet a una posició ideològica (Observatori de Neologia, 2004). En canvi, *super-* predomina als diaris, té un grau intermedi i es combina principalment amb substantius (*supercombinat*, *supergrup*, *supervedet*) i adjectius (*superabsolutista*, *superestricte*).

Entre els prefixos amb una gradació intermèdia també trobem, encara que menys freqüentment, *hiper-*, que crea unitats de tipus col·loquial com *hiperefectiu* i *hiperreal*. En últim lloc, assenyalem els prefixos *arxi-* (*arxiconegut*, *arxifamós*) i *extra-*, amb el mot *extramotivat*, i el prefix gradatiu negatiu *semi-*, amb el neologisme *semierror* (documentat en la secció d'esports).

El prefix *anti-*, el més productiu en la creació de paraules noves, especialment en la llengua oral i el llenguatge publicitari i periodístic (Serrano-Dolader, 2002), apareix combinat amb una base no esperable (d'acord amb els criteris semàntics) a *antires*:

> Amb la marxa de l'entrenador de Santpedor, es va trobar que en realitat el seu projecte era un **antires**, és a dir, res: el buit definitiu. [*El Periódico*, 14/01/2013]

També destaquem l'ús del prefix modificador qualificatiu *pseudo-*, que significa 'fals', 'espuri' (DIEC2). Per tant, validant una afirmació prèvia de l'Observatori de Neologia (2004), *pseudo-* es fa servir amb una connotació negativa més enllà de la falsedat en el neologisme adjectival *pseudohistòric*, acompanyat d'altres mots pejoratius:

Rodríguez Ibarra es va empescar una argumentació comparativa irresponsable, fastigosa i **pseudohistòrica**. [*La Vanguardia*, 09/03/2013]

2.1.2 Sufixació

Quant a la sufixació, remarquem els sufixos en què el contingut semàntic del neologisme sufixat no segueix les regles de formació (Taula 3: Distribució dels neologismes prefixats expressius per prefix i freqüència.

).

Sufix	Freq. absoluta	Diaris	Freq. absoluta	Revistes
-esc	1	*abracadabresc*	0	
-isme	3	*bonisme, plagiarisme, posturisme*	2	*bonisme, carronyerisme*
-ista	8	*avantatgista, creuerista, escapista, fashionista, guerracivilista, mileurista, miromeliquista, tremendista,*	7	*contacontista, guerracivilista, insurreccionalista, joancarlista, mileurista, nacionalcatolicista, negacionista,*
-ístic	1	*milhomenístic*	0	

Taula 3: Distribució dels neologismes prefixats expressius per prefix i freqüència.

Els sufixos *-ista* i *-isme* són els més productius en llengua catalana per crear neologismes, d'acord amb les dades recollides en la premsa diària (Cabré, Domènech i Estopà, 2014). Tots dos sufixos fan referència a una 'teoria, doctrina o corrent artístic' i, en el cas d'*-ista*, també a 'professional de'. Tanmateix, en un nombre rellevant de casos s'ha produït una transgressió en relació amb la base a la qual s'adjunten aquests sufixos, ja que en principi no solen correspondre al lèxic comú i familiar (Bernal i Sinner, 2013), com observem en els exemples de la Taula 3: Distribució dels neologismes prefixats expressius per prefix i freqüència.

(*carronyerisme*, *creuerista*, *escapista* o *posturisme*). En aquest sentit, destaquem la unió del prefix *-ista* a bases compostes més o menys expressives, des de *guerracivilista* o *joancarlista* al ja popular *mileurista*, les formacions clarament estilístiques com *miromeliquista*, i una denominació nova per a *rondallaire*: *contacontista* (variant de *contacontes*, també neològica) (*El Triangle*).

En el cas sufix *-esc*, que forma adjectius que expressen 'relatiu o pertanyent a' (*trianesc*) i 'que té les qualitats pròpies de' (*goyesc*), trobem un mot curiós i efímer clarament expressiu: *abracadabresc*. Com es pot veure en el context, va acompanyat de l'expressió figurativa *aire fresc*:

> Una lectura **abracadabresca** és *Tractat d'ateologia* [...], de Michael Onfray: aire fresc. [*El Periódico*, 28/07/2013]

El sufix *-ístic* s'utilitza amb el mateix significat que la primera accepció del sufix *-esc* ('relatiu o pertanyent a'). En una de les ocurrències del nostre corpus pren com a base el nom irònic *milhòmens* per formar l'adjectiu *milhomenístic* (*La Vanguardia*).

2.2. Composició

En aquest apartat analitzem els neologismes formats per composició (patrimonial i culta) i sintagmació per detectar tendències quant a l'expressivitat de les formes. En aquest sentit, sembla que podem associar, a grans trets, neologismes expressius (o estilístics) amb major grau de neologicitat, seguint els filtres de neologicitat establerts a Cabré *et al*. (2004).[2] Destaca que tots els compostos expressius detectats són hàpaxs.

2.2.1 Composició patrimonial i sintagmació

Atès que la frontera entre la composició patrimonial i la sintagmació en ocasions és difusa, tractem conjuntament els dos processos. Així, segons els filtres de neologicitat estudiats (Cabré *et al*., 2004), considerem que:

a) Si alguna de les bases del neologisme format per composició no està documentada en el corpus d'exclusió, el grau de neologicitat és més alt que si totes dues bases hi estan documentades.

En aquest sentit, el neologisme més expressiu és *alt standing*, ja que –probablement per la presència de la forma manllevada de l'anglès– serveix per connotar la realitat com a moderna (vegeu l'apartat de manlleus per a més detalls).

b) Si el significat del neologisme resultant no és predictible, el grau de neologicitat és més alt que si es tracta d'un compost de significat predictible.

Els neologismes documentats a revistes i a diaris tenen un significat, en general, força predictible. Tanmateix, als diaris hem detectat alguns casos més expressius, ja que es tracta de neologismes amb un significat menys predictible i en què conflueixen dos processos de creació neològica (la composició i el canvi semàntic). Els neologismes formats per dos noms de colors, units per una conjunció (*blanc-i-vermell*, *verd-i-blanc* i *verd-i-groc*), solen adoptar una funció metonímica, ja que molt sovint fan referència a un equip esportiu en concret que porta aquests colors en l'equipament i no a qualsevol altre concepte d'aquests colors, com es pot observar en el context següent (en què *blanc-i-vermella* es refereix específicament al Girona FC):

> La ciutat ret un homenatge a la plantilla **blanc-i-vermella** a la plaça del Vi. [*El Periódico*, 24/06/2013]

[2] Només presentem els filtres en què hem detectat casos de neologismes expressius.

D'altra banda, alguns neologismes són poc predictibles, presenten una forta càrrega expressiva i comparteixen el fet que contenen algun element que crida l'atenció (Taula 4):

> A mitja Europa es feia servir paper de diari, cosa que, ara, amb els iPads i **tota la pesca** resultaria una mica més complicada. [*La Vanguardia*, 9/03/2013]

Fenomen	Diaris	Revistes
Associació de bases que no "lliguen" (contradicció interna, dissociació semàntica, personificació, etc.)	*edifici malalt* *banc dolent* *fons voltor* *titular traca* *monòleg diàleg*	*artístic-olfactiu* *ciutat màrtir* *contracte programa*
Significat metafòric, força connotat	*portes obertes* *cafè per a tothom* *llop solitari* *pulmó verd* *sense papers* *tota la pesca*	*sense papers* *ni-ni* *pla B* *bombolla financera* *bombolla immobiliària* *bombolla futbolística* *carregar les piles* *pell de brau* *plat fort* *posar en escac* *somni americà*
Elements expressius	*pornomare* *del carall*	*a petar*

Taula 4: Distribució dels neologismes compostos expressius per fenomen.

c) Si l'ordre dels elements del compost no és "l'esperable" d'acord amb la descripció de les gramàtiques, el grau de neologicitat és major i, per tant, el neologisme és més expressiu.

En general, l'ordre dels elements és força esperable i els neologismes no presenten trets que puguem considerar especialment expressius ni a diaris ni a revistes. El neologisme més rellevant, perquè segueix un ordre i una estructura no esperables, és *caixa-ara-banc* (documentat en un diari), ja que sintetitza molta informació en una estructura lingüística molt poc comuna (N+Adv+N). És propi de l'expressivitat la concatenació i l'economia lingüística, com posa de manifest l'exemple que acabem de presentar. Aquesta formació es pot relacionar amb els denominats *mot-bloc*[3] (Corbeil, 1971), perquè la seva finalitat no va més enllà de les necessitats d'expressió del moments i té una vida efímera.

2.2.2. Composició culta

En els casos dels neologismes formats per composició culta, destaquem sobretot la banalització dels formants cultes (principalment, grecollatins), atès que aquest fenomen

[3] Amb la denominació *mot-bloc*, Corbeil (1971: 128) fa referència als neologismes creats per juxtaposició, com a formes més reduïdes d'una estructura lingüística: *assurance-feu* ("assurance contre le feu") o *chauffe-assiettes* ("instrument qui chauffe les assiettes").

indica major neologicitat i implica, sens dubte, major càrrega expressiva (Adelstein, 1996). En aquest sentit, doncs, segons Cabré *et al*. (2004), si la forma prefixada o la forma sufixada (que normalment es troba en unitats amb valor especialitzat) formen part de neologismes de la llengua general, el grau de neologicitat és més alt que si formen part de neologismes especialitzats. Tant a diaris com a revistes abunden els substantius propis de la llengua general (és a dir, sense significat especialitzat) que contenen les formes prefixades d'origen grecollatí *macro-*, *mega-* i *mini-* (*macroconcert*, *megaèxit*, *minigira*, etc.). Igualment, trobem alguns casos en què s'usen formes sufixades d'origen grecollatí per formar neologismes expressius i no especialitzats, com *sociòpata*. A revistes, assenyalem com a neologismes especialment expressius *zarzuelòleg* i *putocràcia*.

> Alguns **zarzuelòlegs** ja parlen obertament de xantatge per part de l'aristòcrata centreeuropea a la primer magistratura de l'Estat. [*El Triangle*, 15/03/2013]

De la mateixa manera, si la forma prefixada o sufixada s'ha creat per analogia, però no prové de cap formant veritablement culte del grec o del llatí, es considera amb un grau de neologicitat major que si es tracta d'un formant del fons grecollatí (Cabré *et al*., 2004). L'exemple més il·lustratiu n'és l'adjectiu *cavernomediàtic*, documentat en una revista, que podríem considerar molt expressiu no només pel procés morfològic sinó també i especialment per la càrrega semàntica, ja que fa referència a la *caverna mediàtica*, un concepte metafòric (per tant, molt expressiu) amb el qual es connoten negativament certs mitjans de comunicació.

2.3. Truncació

La truncació (abreviació, acronímia i siglació)[4] és un fenomen poc productiu en relació amb la resta de mecanismes estudiats. L'abreviació no fa referència a un nou concepte, sinó es tracta de la reducció del significant d'un mot existent, mentre que l'acronímia forma unitats a partir dels segments de dues o més paraules i, per tant, aporta una perspectiva o significat nous.

2.3.1 Abreviació

Podem diferenciar dos tipus d'unitats creades per abreviació, les resultants de l'elisió d'un element d'un sintagma i les resultants de l'eliminació d'un segment de la unitat. D'acord amb l'anàlisi realitzada en ambdós tipus de publicacions el primer tipus és el més productiu (Taula 5). Tanmateix, el segon tipus és el més usat en el registre col·loquial (Bernal, Freixa i Llopart, en premsa) i es tracta d'un mecanisme propi de la varietat lingüística informal i de l'argot (Payrató, 1996; Casado, 1999).

Freq. absoluta	Diaris	Freq. absoluta	Revistes
6	*col·le* ('col·legi'), *eco* ('ecològic'), *físio* ('fisioterapeuta'),	7	*ampli* ('amplificador'), *bio* ('biològic'), *indepe* ('independentista'),

[4] No tractem els neologismes formats per siglació perquè no hem detectat unitats expressives.

	narco (‘narcotraficant’), *publi* (‘publicitat’), *sincro* (‘sincronitzada’)		*mani* (‘manifestació’), *narco* (‘narcotraficant’), *neocon* (‘neconservador’), *postdoc* (‘postdoctorat’)

Taula 5: Distribució dels neologismes expressius formats per abreviació per freqüència.

Algunes de les abreviacions que hem documentat són ja molt conegudes, però no consten al diccionari, com ara *col·le* o *mani*. A part de les més típiques, però, també trobem *físio*, *indepe* i *sincro*, i casos en què es manté el prefix de la unitat no abreujada, com a *neocon* i *postdoc*. Aquest recurs de formació està motivat per l’economia lingüística. En aquest sentit, cal destacar que baixa el nivell de formalitat i mostra la desterminologització alguns termes.

2.3.2. Acronímia

L’acronímia és un procés marcat per la sintaxi de l’anglès, ja que l’ordre dels elements segmentats normalment segueix l’estructura Adj+N (*acrodansa* ‘dansa acrobàtica’). D’acord amb els estudis realitzats (Sablayrolles, 2000), és el mecanisme que més crida l’atenció en la detecció dels neologismes, ja que permet creacions exòtiques i, per tant, expressives (vegeu la **Error! Reference source not found.**).

Freq. absoluta	Diaris	Freq. absoluta	Revistes
2	*argumentidor* (argumentidor i mentidor), *farmacrim* (farmàcia i crim)	0	

Taula 6: Distribució dels neologismes expressius formats per acronímia per freqüència.

La unió de segments de paraules permet fer referència a nous conceptes relacionats amb la intersecció dels dos conceptes anteriors (*conspiranoia* de *conspiració* i *paranoia*), però d’altres simplement són el resultat de jocs de paraules. Aquest és el cas d’*argumentidor* o *farmacrim*.

2.4. Manllevació

A l’OBNEO només recollim dins d’aquesta categoria els manlleus formals (paraules d’una llengua que s’exporten a una altra) i els xenismes (paraules que remeten a elements propis de la cultura original). Més enllà dels xenismes (tots denominatius), cal establir un paràmetre més concret quant a l’expressivitat dels manlleus formals: la motivació. En distingim sis tipus (Colomer i Fargas, 2003; Rull, 2000; Rull, 2008): la necessitat; la internacionalitat, el multilingüisme i la mundialització; el contacte entre llengües; la negligència, el descuit o la ignorància; i la moda o l’esnobisme.

Per les dades de què disposem i per la pertinència en la nostra anàlisi, ens centrarem en la moda o l’esnobisme. Aquests casos impliquen el grau màxim d’expressivitat: el manlleu afegeix connotacions pragmàtiques de modernitat a la unitat lèxica catalana

equivalent des dels punts de vista pragmàtic i semàntic. Onysko i Winter-Froemel (2011) objectiven aquest criteri en la mesura que els manlleus disposen d'un equivalent (semàntic i pragmàtic) normatiu amb prou tradició en la llengua d'arribada, obtingut per un calc (neologisme semàntic) o per algun procés formal dels descrits en aquest article.

Com reflecteixen els adjectius documentats (vegeu la Taula 7), la llengua de prestigi principal que influeix sobre el català és l'anglès (respectivament, 'de baix cost', 'antic'; 'de moda', 'peculiar', 'de baix cost', 'dominant'). Els manlleus del castellà tendeixen a rebaixar el registre ('viciós', 'ximple', 'bonic'; 'genial', 'bleda', 'fotut'). Així ho il·lustrem en els contextos següents:

> Cada dia agafo el Tunnelbana i en 20 minuts sóc a Estocolm, és **cool**. [*El triangle*, 31/05/2013]
>
> Els responsables de mantenir el principi d'autoritat veuen com al conflicte latent al Port Olímpic i el triangle lúdic (o **golfo**) del Poblenou se suma una pujada de la pressió a la franja del Besòs. [*La Vanguardia*, 18/04/2013]

Amb menys profusió hem detectat manlleus adjectivals expressius del francès ('antiquat'), de l'italià ('inusual') i del llatí ('desastrós').

Llengua	Freq. absoluta	Diaris	Freq. absoluta	Revistes
Anglès	37	*low cost, vintage*	20	*cool, freak, low cost, mainstream*
Castellà	9	*golfo, tonto, xulo*	8	*guai, nyonyo, pringat*
Francès	2	*démodé*	0	
Italià	0		1	*bizarro*
Llatí	1	*horribilis*	0	

Taula 7: Distribució dels adjectius manllevats per freqüència i llengua d'origen.

3. Conclusions

Els neologismes expressius estan connotats pragmàticament, atès que s'utilitzen amb una voluntat estilística i subjectiva. Per això, el context en què es documenten és clau, ja que molts cops en determina la càrrega expressiva i el significat concret. En general presenten trets propis d'un major grau de neologicitat: són poc predictibles semàntícament, contenen algun element transgressor o creatiu i no segueixen les regles morfosintàctiques més genuïnes. A més, són unitats en què sovint conflueix més d'un procés morfològic.

A partir de l'anàlisi dels neologismes formals i manllevats recollits a diaris i revistes en català durant el 2013, no hem detectat tendències contrastives clares entre els dos tipus de fonts quant a l'expressivitat dels neologismes. Per tant, sembla que el registre teòricament més informal de les revistes no es tradueix en l'ús de més neologismes expressius, tot i que caldria una anàlisi amb un corpus més ampli tant pel que fa al volum de dades com al període. Com a línies de recerca futura, ens plantegem analitzar la freqüència dels neologismes expressius, perquè pensem que poden resultar creacions efímeres (i, per tant, hàpaxs), puntuals i poc documentades, i afegir a la nostra anàlisi els neologismes semàntics, ja que alguns dels processos de canvi semàntic són clarament expressius (com els usos metafòrics o el pas de nom propi a nom comú).

4. Bibliografia

ADELSTEIN, Andreína (1996). "Banalización de términos con formantes de origen grecolatino", a Red Iberoamericana de Terminología (ed.). *V Simposio Iberoamericano de Terminología-Riterm* México, 1996. Riterm . 12-17.

ALARCOS, Emilio (1992). "Consideraciones sobre el neologismo", a Alberto Gómez i Pedro García Domínguez (ed.). *El neologismo necesario*. Madrid: Fundación EFE. 17-30.

ALVAR EZQUERRA, Manuel (1998). "El léxico nuevo en los medios de comunicación", a Pedro Carbonero, Manuel Casado i Pilar Gómez (ed.). *Lengua y discurso. Estudios dedicados al profesor Vidal Lamíquiz*. Madrid: Arco Libros. 125-143.

ALVAR EZQUERRA, Manuel (1999). "El neologismo: caracterización, formación y aceptabilidad", a José Manuel González, M. Luisa Montero i Jesús Terrón (ed.). *V Jornadas de Metodología y Didáctica de la Lengua Española: el neologismo, 23-26 noviembre 1998*. Cáceres: Universidad de Extremadura. 39-66.

ÁLVAREZ, Sara (2009). "Uso revitalizador del prefijo RE- como recurso de neología expresiva o apreciativa en la lengua coloquial del español rioplatense", *Debate Terminológico* 5, 38-46.

BERNAL, Elisenda; SINNER, Carsten (2013). "Neología expresiva: la formación de palabras en Mafalda", a Emilio Casanova, Cesáreo Calvo (ed.). *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y Filología Románica* Valencia 2010. Berlin: De Gruyter. 479-496.

BERNAL, Elisenda; FREIXA, Judit; LLOPART, Elisabet (en premsa). "Els neologismes per truncació: abreviacions, acrònims i siglacions", a Judit Freixa, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). *La neologia lèxica catalana.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

CABRÉ, M. Teresa (1989). "La neologia efímera", a *Miscel·lània Joan Bastardas* 1. Barcelona: Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes; Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 37-58.

CABRÉ, M. Teresa; DOMÈNECH, Ona; ESTOPÀ, Rosa; FREIXA, Judit; SOLÉ, Elisabet (2004). "La lexicografia i la identificació automatitzada de neologia lèxica" a Paz Battaner i Janet de Cesaris (ed.). *De lexicografia. Actes del I Symposium Internacional de Lexicografia (Barcelona, 16-18 de maig de 2002)*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. 287-294.

CABRÉ, M. Teresa; DOMÈNECH, Ona; ESTOPÀ, Rosa (ed.) (2014). *Mots nous en català: una panoràmica geolectal = New words in Catalan: a diatopic view*. Amsterdam: John Benjamins.

CASADO, Manuel (1999). “Otros procesos morfológicos: acortamientos, formación de siglas y acrónimos”, a Ignacio Bosque i Violeta Demonte (ed.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe. 5.075-5.096.

CASASÚS, José María (1992). “El lenguaje periodístico ante el neologismo”, a Alberto Gómez i Pedro García Domínguez (ed.). *El neologismo necesario*. Madrid: Fundación EFE. 87-90.

COLOMER, Rosa; FARGAS, Xavier (2003). “El tractament dels manlleus en la terminologia catalana: Criteris i noves perspectives”, *Revista de llengua i dret* 40, 61-88.

CORBEIL, Jean.-Claude (1971). “Aspects du problème de la néologie”, *La Banque des mots* 2, 123-136.

FERNÁNDEZ-SEVILLA, Julio (1982). *Neología y neologismo en el español contemporáneo.* Granada: Universidad de Granada; Editorial Don Quijote.

GARCÍA ARANDA, María Ángeles; BARRIOS, María Auxiliadora; AGUILAR, Almudena (2000). “Consideraciones acerca de los neologismos en la prensa actual”, a Stefan Ruhstaller i Josefina Prado (ed.). *Actas del congreso Tendencias en la investigación lexicográfica del español: el diccionario como objeto de estudio lingüístico y didáctico, 25-27 noviembre 1998*. Huelva: Universidad de Huelva. 237-245.

GARCÍA PLATERO, Juan Manuel (1996). “Observaciones sobre el neologismo”, *Revista de Lexicografía* 2, 49-59.

GUERRERO, Gloria (1995). *Neologismos en el español actual.* Madrid: Arco Libros.

GUILBERT, Louis (1975). *La créativité lexicale.* Paris: Larousse.

GUIRAUD, Pierre (1971). “Néologismes littéraires”, *La Banque des mots* 1, 23-28.

LLOPART, Elisabet; FREIXA, Judit (2014). “La función de los neologismos: revisión de la dicotomía neología denominativa y neología estilística”, *Neologica* 8, 135-156.

OBSERVATORI DE NEOLOGIA (2004). *Llengua catalana i neologia*. Barcelona: Meteora.

ONYSKO, Alexander; WINTER-FROEMEL, Esme (2011). “Necessary loans – luxury loans? Exploring the pragmatic dimension of borrowing”, *Journal of Pragmatics* 43, 1550-1567.

PAYRATÓ, Lluís (1996). *Català col·loquial. Aspectes de l’ús corrent de la llengua catalana*. Valencia: Universitat de València.

RULL, Xavier (2000). “Aspectes socials i lingüístics dels manlleus”, *Llengua i Ús*, I-II, 18-36.

RULL, Xavier (2008). *Els estrangerismes del català. Com són i per què en tenim. Una aproximació social i lingüística.* Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.

SABLAYROLLES, Jean-François (2000). *La néologie en français contemporain. Examen du concept et analyse de productions néologiques récentes*. Paris: Honoré Champion éditeur.

SERRANO-DOLADER, David (2002). “Hacia una concepción no-discreta de algunas formaciones con anti- en español”, *Revista Española de Lingüística* 32 (2), 387-411.

VARELA, Soledad; MARTÍN, Josefa (1999). “La prefijación”, a Ignacio Bosque i Violeta Demonte (ed.). *Gramática descriptiva de la lengua española* III. 4993-5040.